การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์นโยบายของรัฐบาลในการ
แก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน และ
ศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความไม่สงบ เพื่อเสนอแนะ
แนวคิดและนโยบายของรัฐในการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้
วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ศึกษา
ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ และจากแบบสอบถาม
โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะออกมาในรูปแบบเชิงพรรณนา

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า นโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นนโยบายที่ดีสามารถแก้ปัญหามาได้ถูกทางในระดับหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติอาจมีปัญหาบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการยุบศูนย์อำนวยการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สอ.บต.) ซึ่งเป็นนโยบายที่ผิดพลาด รวมไปถึงนโยบาย การใช้ความรุนแรงและการจับกุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนการทำงานของ ภาครัฐเองยังทำงานไม่ค่อยบูรณาการกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแคน-ภาคใต้นั้น ก็ถือว่าดีขึ้นมากกว่าเดิม หลังจากการให้ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ประชาชนใน ชุมชนนั้น ๆ เคารพนับถือเข้ามามีส่วนร่วม แต่หากได้รับความร่วมมือจากประชาชน อย่างเต็มที่ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่น่าจะลดน้อยลง

แนวคิดและนโยบายของรัฐในการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจะต้องเป็นแนวทางที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา โดยควรให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความไม่สงบอย่างเต็มที่ พร้อมกับการสร้าง ความสมานฉันท์ รวมถึงไปความยุติธรรมในทุก ๆ ด้าน In this thesis, the researcher analyzes governmental policies used in efforts to solve the problem of unrest in the southern border region from 2001 up to the present time. Also considered is the participation of members of the general public in solving this problem in juxtaposition to considerations of the conceptual framework of the policies of the state used in efforts to bring peace to the area.

In carrying out this investigation, the researcher used the qualitative research method of content analysis. Subjected to content analysis were relevant documents, interviews, and responses to a questionnaire. The data

collected were accordingly analyzed descriptively.

The researcher found that the policies of the government used in attempting to solve the problem of unrest in the southern border provinces are good policies at a certain level. The direction taken by policy makers is correct, although in practice serious problems remain. Thus, in the researcher's view, the policy that entailed the dissolution of the Southern Border Provinces Administrative Center is a mistaken policy, as are the policies which lead to violence and unlawful arrests. In addition, work done by the public sector in this area is not really integrated.

The participation of members of the general public in respect to solving unrest in the southern border provinces is now at a higher level in comparison to the past. This is because community leaders and residents of communities are allowed to participate in the process of trying to arrive at a solution. With full participation of residents in the area, the degree of unrest would decrease.

The conceptual framework governing state policy in regard to fostering peace in the southern border provinces must in general become a public-centered approach if the problem of unrest is to be solved. The members of the general public must be allowed to participate in a fully-fledged manner in reaching a solution, the consequences would optimally be irenic consensus and justice for all.